

RENOUACIÓ

Preus de subscripció

Un mes, 50 cènts. Número solt, 10 cènts.

Anuncis, Intercal·lats i Remitits

Preus convencionals

SETMANARI REPUBLICÀ CATALÀ

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER D'EN PRIM, 201**

Tots els treballs són de reproducció lliure, indicant tant sols la procedència

DE LA CREUADA CONTRA'L RÈGIM

¡Prou alcaldes de Reial Ordre!

En aquest moment, únic en l'història de Catalunya, se redressa amb tota fortitut l'ànima viril del nostre poble, que, junt amb altres regions germanes, celebren sos representants l'Assemblea a Barcelona i demanen als governants ineptes, fracassats, la reforma de la Constitució de l'Estat, base d'una nova organització autonòmica. Es un fet que, malgrat la pressió brutal que exerceix, el Govern d'en Dato no tindrà altre camí a seguir que'l de satisfer les ansies renovadores.

La dimissió de l'alcalde de R. O. de Barcelona, per l'intromissió intolerable del Govern en ses facultats i per no voler actuar contra la voluntat popular, ha servit d'espill a molts municipis d'Espanya, quals alcaldes de R. O. han dimitit llur càrrec, solidaritzant amb el poble, que vol treure de una vegada aquesta vergonyosa tutela de l'Estat.

Es per això que aplaudim amb tota l'ànima'l noble gest dels regidors senyors Montañà i Pagès, adherits al nostre Partit Republicà Català, presentant en el Consistori una proposició adherint-se a l'Assemblea, proposició que'l senyor alcalde va negar la seva discussió, per tenir-ho prohibit d'ordre governativa. Això no pot quedar així; i la proposició deu ésser presentada novament, sense passar de la propera sessió municipal, dimarts vinent, imposant-se'ls nostres amics senyors Montañà i Pagès perquè no solament sigui discutida, sino que s'aprovi per unanimitat.

Si, com esperem, s'aprova, i el senyor Pujol reitera al Govern la dimissió que ja tenia presentada, el poble que pensa i sospira per un ideal de renovació li rendirà franc homenatge i bé's podrà dir aleshores que'l senyor Pujol s'haurà ben guanyat el títol d'alcalde popular.

I, si enfront d'aquesta manera de procedir, tant en harmonia amb el pensar unànim del nostre poble, el Govern intentés imposar-nos un nou alcalde de R. O., com que seria un atentat a la llibertat de pensament de tot un poble que no vol més alcaldes de aquesta mena, en la nostra actitud se revelaria'l secret de la força que'ns alenta i ningú més que'l senyor Pujol seria per a nosaltres garantia del pervenir de la nostra vila.

En la creuada contra'l règim, no hi pot faltar la vila de Granollers.

I el crit de "¡Prou alcaldes de Reial Ordre!" ha de sentir-se aquí, com amb tot coratge se sent a tot Catalunya.

DE L'ASSEMBLEA DEL DIA 19

Are, que per boca del senyor Sánchez, actual ministre de Governació i principal *factotum* del tinglado de la censura, sabem que aquesta ja no existeix i que, per lo tant, podem parlar del què'l cor ens dicti, ens apressem a fer ús de tant *extraordinaria* llibertat, escollint per tema un modest torn en prò de la gloriosa Assemblea del dia 19.

Aquest hermós acte de civisme, malgrat els entrebancs posats en pràctica pel govern, va tenir efecte, com ja se sab, en el Palau del Governador d'on era la Ciutadela de Barcelona, encare que oficialment no'n sabem res, car el govern del senyor Dato, que és porta-veu de la sinceritat i monopolitzador de l'ordre, va tenir a bé tirar-hi un vel, en nom del patriotisme que, per are, és sols patrimoni d'ell i d'uns quants panxa-contentes que no creuen en la veritat, si no és veritat governamental.

Sense voler ofendre al President de la vesselina ni al senyor Sánchez, direm, doncs, que l'acte del dia 19, qualificat pel Govern de faccions, per haver-se celebrat en contra i a pesar de les seves disposicions i per haver guiat als seus iniciadors el més recte sentit de ciutadania i el més enlairat patriotisme, ha d'esdevenir memorable. I més si's té en compte'l número i qualitat dels assembleistes i el mòbil que conjuntament perseguen els representants dels diferents sectors de la política allí congregats.

Quina era la significació de l'Assemblea? Quina la seva finaltat? Veiem-ho.

La significació de l'Assemblea s'encaminava, per una banda, a posar de relleu, per boca dels mandatariis de la nació, les ansies de renovació que en tots els factors de la mateixa's noten, per una d'aquelles commocions evolutives que són causa dels trontollaments culminant de l'història dels pobles.

I, per altra banda, s'inclinava a evidenciar que, per veure realitzats els desitjos de la nació, no és pas amb l'inacció dels governs que patim ni amb la desunió dels capdavanters de multituds com ha de lograr-se. Per això's feu una crida general de parlamentaris, sense distinció de colors polítics, basada en el dilema que un dia inspirà a l'il·lustre diputat per Tortosa: «O amb l'Espanya vital o amb l'Espanya oficial». Entenent-se que en l'Espanya vital s'hi comprenen tots els que accepten com a forma de govern la sobirania del poble i que, fent-se ressò de les seves ansies, se disposen a laborar per la salvació del país, establint l'imperi del Dret i la Justícia, abans no's converteixi la nació en un cos atrofiat per com-

Bar La Bohemia

d'en

Esteve Julià

Refrescos : Pastes : Begudes
Vermouth a 15 céntims

Classes immillorables

Establiment predil·lecte de la joventut i
els sportmans

17 : CARRER DE LA PALMA : 17

Consultori per a enfermetats dels nens i medecina en general

de

Ramón Coma i Roca

Metge forense

Ex alumne intern dels Hospitals i de la
Facultat de Medecina

Carrer de Sant Roc, 14, 1.er

Hores: de 11 a 1 i de 7 a 8

Café i Restaurant

de la

Estació de M. Z. A.

a càrrec de

Manuel Argemí

Se serveixen coberts des de 2 50 pessetes
Vins i licors de totes classes

Servei a domicili : Preus convencionals
Serviment esmerat a l'arribada dels trens

VENDA DE GEL
en tot temps de l'any

plet; constituent, pel contrari, l'Espanya oficial, els elements que, creient en els homes i procediments soferts fins avui, se resignen a acceptar l'actual estat de coses; àdhuc a emparar la desenfrenada oligarquia regnant, causa primordial del lamentable estat de la nació.

Veus-aquí la significació de l'acte: l'Espanya que vol salvar-se, contra l'Espanya del desastre; l'Espanya que vol viure, contra l'Espanya moribunda que vol enfonsar-se; l'Espanya de l'equitat, contra l'Espanya de la burocràcia.

La finalitat de l'Assemblea's conclou en voler demostrar palesament que quan un govern constitucional vulnera la Constitució, a l'extrem de burlar-se dels anhels del país, com succeïa poc, amb motiu d'haver sol·licitat legalment els parlamentaris catalans l'obertura de les Corts, els veritables representants del poble, çò és, els que ho són pels sufragis espontanis dels electors, saben constituir-se en assemblea, prescindint del govern, i si no'ls és permès del·liberar assumptes, quan menys saben prendre acords en consonància amb les corrents d'aires purificadors que's respiren ja per tots els àmbits de la nació.

Es això facció? Es això antipatriòtic? No; i mil voltes no.

Això és treballar per la pàtria, per l'enaltiment de la justícia, en nom de la veritat; el què és antipatriòtic i facció, al nostre entendre, és el negar la veritat en nom d'una pau i d'un ordre que en les actuals circumstàncies és sinònim de conformisme vergonyant.

JOAN LLEGET

La mort d'en Prat de la Riba

En un dels moments més trascendentals per Catalunya, ha mort l'il·lustre president de la Diputació i de la Mancomunitat, que tant provat tenia son amor per aquesta terra i tant enèrgiques havien sigut ses campanyes per a la consecució de son ideal sobre la Nacionalitat Catalana.

La premura del temps ens priva parlar de la grandor de les seves obres; avui solament rendim homenatge, des d'aquestes columnes, al gran patriota de la terra catalana, que aban-

dona un lloc molt difícil d'omplir en els actuals moments

No podem dir més, en son elogi, ni pot servir de consol a la família, més que la prova d'homenatge i gratitud que avui li reten tots els partits, fins els més oposats, per patriotisme i pel gran amor que ens uneix a tots per Catalunya.

Ahir fou enterrat a Barcelona'l cos del gran patrici. Fou un acte grandios; una d'aquelles imponents manifestacions que sols se veuen en els grans pobles, grans per la seva espiritualitat i pel seu civisme. La patria catalana va mostrar el seu sentiment per la pèrdua de l'eminent estadista que amb constància incomparable, ha fet realitat tangible'ls idealismes que commouen el cor de tots els catalans.

Al pas per aquesta vila de la comitiva que des de Castellterçol acompanyava a ciutat el cos inanimat d'en Prat de la Riba, se produí una manifestació de dol qual severitat commovia.

En la plaça del Bestiar se reuniren, a les tres de la tarde d'abans d'ahir, l'Ajuntament en corporació i les demés autoritats locals i element oficial, així com les comissions, algunes molt nodrides, representant a les diverses entitats polítiques i recreatives de la vila. RENOVACIÓ anà en grupo, des de l'impremta Garrrell a la susdita plaça, per a ofrenar un pomell de flors a la memoria del gran català, en qual llaçada, de cinta negra, s'hi estampà la següent dedicatoria: «RENOVACIÓ al Patrici». Igualment feren ofrena de corones, també de flors naturals, l'Ajuntament i la «Joventut Nacionalista» que s'està constituint amb el jovent que figurava en la Lliga Regionalista de Granollers.

Breus moments s'aturà la trista comitiva, formada per més de trenta automòbils que seguïen darrera'l cotxe mortuori de la Diputació: el temps precís perquè'l clero parroquial cantés les absoltes davant del bagul, que cobria un tapiç amb les quatre barres catalanes, i les autoritats i representacions saludessin a les personalitats que formaven el dol.

A tot el llarg de la carretera hi havia nombros públic, malgrat ésser una hora tant poc apropiat, per a presenciar el pas de la fantàstica caravana que portava per terres de Catalunya el cadavre d'un de sos fills més preclars.

RÀPIDA

ELS ALCALDES DE R. O. — S'ha aixecat la censura previa, que fins ara s'ha exercit barroerament per a així endogalar a la premsa. Ja podem parlar, amb certa llibertat, de les qüestions que avui preocupen fonament a l'opinió.

Una qüestió primordialíssima s'és plantejada, com a primer resultat de l'històrica Assemblea de parlamentaris, entre el poder central detentat per les oligarquies dinàstiques i l'esperit renovador que sent el país en general i la terra catalana en primer i principal lloc: el nomenament d'alcaldes de R. O.

Es hora de que demostrin els municipis catalans que si de bon grat els centralistes, no volen, concedir el què per dret i raó natural pertoca a la llibèrrima voluntat del poble, deixant que ell mateix s'escolleixi la persona que ha de desempenyar el primer càrrec municipal, així com ho fa de sos concellers per virtut del sufragi directe, fassin entendre al poder central que, per força, ens oposarem a aquesta draconiana imposició reial o governamental, començant a practicar l'ideal autonomista al qual tenen indiscutible dret tots els pobles de la terra.

Imilin els municipis catalans la digna actitud dels concellers de la ciutat de Tortosa, que se oposen valentment a ésser presidits per una persona que no és de la seva voluntat que'ls presideixi que no té altre mèrit que l'ésser protegit pel govern central.

Imitin els alcaldes que ho són per voluntat centralista, la conducta dels dignes alcaldes de Barcelona, Reus, Oviedo, i altres cent poblacions, renunciant irrevocablement el seu càrrec i fent-ho constar així: «per motiu d'ésser-ho de R. O.»

Segueixin, per fi, els ajuntaments, que són l'expressió de la voluntat popular que'ls ha elegit, interpretant ses ansies de renovació; no's dongui'l cas que aquest mateix poble els posi a la picota i els desautoritzi, puix ha arribat l'hora ja d'acabar amb els excessos del centralisme i amb les injustes imposicions que fan befa del dret a ésser lliures.

El baix fons

Així com en les poblacions hi han cloaques on hi van a parar les aigües dolentes, en la societat hi hà un baix fondo (que podríem dir-

ne) on s'hi llencen les desperdícies de la mateixa.

Tot el què destorba en ella, es tira allí, sense cuidar-se'n mai més. Nins, homes i dones viuen barrejats, com un piló de porqueria. Allí, el desinterès desapareix. Cada hù va per ell. Careixen de consciència. Tenen dugues mares; més ben dit, dugues madrastrès: l'ignorància i la misèria. Tenen una guà: la necessitat.

Els que habiten en aquest món, de la nit en fan dia i fugen de la llum com les rates pinnyades.

La societat té necessitat d'aquest baix fons, com les cases al pou de les aigües brutes. De allí en surt tot el matonisme; gent desenfrenada que's presta a qualsevol vilesa i que en vigílies d'eleccions, és buscada per aquesta mateixa societat que l'ha llençada i que amb son orgull ha fet créixer més son estat odiós i selvatge. Aquest i no altre és el punt de vista en que han de mirar-s'ho tots els que amb ses paraules pretenen demostrar que estimen el poble.

Aquest baix fons, és el fonament de les més grans injustícies; la palanca per on passen els falsos polítics. És necessari, és obligació nostra desgranar-lo, fer-lo sortir a la llum del dia, encare que hi hagi qui li sàpiga greu. Hi hà qui creu que en una fracció política la qüestió són vots, vinguin del cantó que vulguin. No, ciutadans; de cap manera! Aquests que tal diuen, han d'entendre que'ls representants del poble representen una fracció i són el portaveu de les aspiracions de la mateixa, però de cap manera ho són si deuen la seva representació a uns homes que tenen idees completament oposades.

Hem de fer foc nou; som nois, com deia l'altre dia un periòdic local; però encare que nois, estimem tant el nostre poble com ells poden estimar-lo, i, com a prova, no'ns amaguem i estem disposats a fer ho tot en bé de la nostra aimada vila. — J. CUCH.

PINZELADES

I

No és el meu pinzell el d'un pintor de fama.

Feu vos el càrrec que és la primera vegada que pinto. Fins ahir vaig passar-me'ls anys mirant quadros, obres de tots istils que jo deixava en pau.

D'avui endavant me sento crític. Quadro que veuré, quadro que li donaré pinzellada. No una pinzellada fina ni acomodaticia; serà, el meu pinzell, una bronja d'emblanquinador, que amb la mateixa raó que sabrà suavisar-se, pegará fort o fluix, tal com convingui, amb el seu mànec de canya.

Pintaré realitats de la vida vilatana, de aquesta vida nostra tant original i tant plena de matjos.

Sé lo exposat que és aquest treball que avui començo. L'experiència m'ha fet previsor, i gracies a això, se respira en el meu pupitre una halenada de llibertat que m'ofereix independència, que'm permeterà la satisfacció de fer que les llepades del meu pinzell relleixin d'igual faisó, tant si's tracta d'una cosa com de l'altre.

Vagi aquesta meva primera pinzellada de avul per a adreçar-vos a tots la meva salutació que, al possessionar-me del meu nou càrrec de pinzellador granollerí, cordialment us ofereixo.

Salut! — LOY.

Als "sanyós" de "El Demócrata"

Els nois de RENOVACIÓ convenen en afirmar, per tota resposta, al vostre *gacetillero*:

Primer: Que això de *queja* és un *moble de luxe*, que a casa nostra no s'acostuma, puix els acords del Partit Republicà Català, es prenen per la voluntat sobirana de l'assemblea.

Segón: No'ns espanten les mides de caràcter econòmic, mentres no siguin en perjudici del poble de Granollers, que té dret de sobres, a que se li retorni una part del què tributa, en escoles, millores urbanes, etc., per la prosperitat del mareix.

Tercer: El redactor al·ludit en la gazetilla, pot ésser un amic, però no company de propaganda electoral; puix encare que en determinades eleccions concordaren per a treure aquest districte de les urpes de la «Lliga», fou anterior a la formació d'aquest partit, obrant eli independent, ja que les forces eran disgregades. També seria una mida de caràcter econòmic ben vista, per tota la població que'l vostre *ilustre queja* pagués el *reparto*, no'l que paga, sino el que deuria pagar, puix tot-hom està ja enterat del molt que amaga en la contribució industrial i urbana, i són molts que injustament paguem més que l'opulent industrial sense fer tants bocados d'honradesa.

Festa escolar a Llerona

A causa del molt excés d'original, no'ns fou possible, en el nombre passat, donar compte d'aquest important acte.

El dia 22 del passat juliol, tingué lloc, en les hermoses escoles de Llerona, el repartiment de premis que, com a fi de curs, s'adjudicaren als alumnes.

L'acte resultà lluit de debó, ja que ademés de fer-hi cap tot el poble, li donaren relleu, amb la llur presencia, personalitats tant significades com el doctor Carulla, rector de l'Universitat de Barcelona, doctor Reig, bisbe de la mateixa ciutat; don Dimas Fernández, inspector jefe de primera ensenyança; don Bonaventura Plaça, diputat per aquest districte; l'ajuntament, amb el seu alcalde president i algunes personalitats i autoritats d'aquesta vila.

Diferents nens de les escoles digueren diàlects i poesies; l'alumne Morell pronuncià un discurs de salutació al doctor Carulla i els nens Font i Bobé, digueren també parlaments abans i després del repartiment dels premis.

Tots els visitants quedaren admirats de la forma lloable en que's practica l'ensenyança en el nostre veí poble, especialment al doctor Carulla, que, després de que amb la seva bella i autoritzada parla va haver enaltit i comblat d'elogis la labor realitzada pels professors de aquelles escoles, com a record de la seva estada va escriure les següents ratlles en l'àlbum de visitants:

«Me complazco en rendir homenaje de admiración a la labor que se efectúa en esta graduada de niños y auguro un brillante porvenir de este poblado, ya que sus hombres de mañana son los niños de hoy que acuden a esta escuela y reciben tan buenas enseñanzas.

Las Franquesas, 22 julio 1917.

Carulla, rector de la Universidad.»

La festa escolar de Llerona deixà un grat record que perdurará sempre i que farà repercutir entre'ls habitants del poble els justos elogis que, per boca del més autoritzat mestre,

varen tributar-se al director de les escoles, don Marcellí Comas, que amb el seu saber i amb la seva constància i amb la bona col·laboració que li presten els mestres de secció don Josep Vandellòs i don Pere Ballelado, ha posat al nivell dels pobles grans l'ensenyament a Llerona.

NOVES

PEL NÚMERO VINENT. — Considerant de verdadera transcendència, en el què's refereix a política local, alguns dels acords presos en la darrera sessió de l'ajuntament, deixem pel número que vé la publicació de la ressenya, amb els comentaris a que's presta.

ENCARE LES ACERES. — Dijous passat, amb ocasió del xàfec que va caure a primeres hores del matí, va repetir-se'l cas de l'invasió, pel fang, de la nova acera del carrer d'en Clavé, davant de la Fonda d'Europa.

¿No s'ha pensat, encare, en l'aixecament de llur nivell, deixant de banda conveniències particulars?

QUÈ PASSA EN EL JUTJAT? — Se'ns assegura que dintre pocs dies tindrem una altre visita d'un senyor magistrat per a inspeccionar el Jutjat.

Fent nos ressó del general sentir de la població, àdhuc que pel que afecta a sos generals interessos, preguem a les autoritats superiors que liquidin d'una vegada, i caigui qui caigui, aquesta anòmala situació en que fa temps se veu embolcallat el nostre Jutjat, puix que és perjudicial a tota classe d'interessos pel desprestigi que enclou el tenir sempre en entredit als funcionaris encarregats d'administrar la justícia pública.

L'ORFEÓ GRANOLLERÍ. — Per uns grossos cartells ens enterem que aquesta entitat choral donará un concert a La Garriga, un dels dies de la seva festa major.

UNA INDECENCIA. — Cridem l'atenció de nostra primera autoritat municipal, de sobres l'asquerós estat en que's troba el pas de sota el pont de la via de França, situat en el carrer de l'Aurora. Es un verdader gorc pestilent que allí's forma, i valdria la pena d'aixecar una mica el llit del carrer per a evitar-ho.

EL TEMPS. — El temps també's revolucionà. Els primers dies d'aquesta passada setmana va baixar notablement la temperatura. Fins feia fred al calent de les tardes.

Que també hi hà mals governs a les aitures?

BAIXA. — Se'ns assegura de debó que'l diputat provincial nostre compatrici en Francesc Torras Villà s'ha donat de baixa de l'«Orfeó Granollerí».

Bueno.

CONFLICTE OBRER. — Per al dia 10 del mes que som tenen anunciada la vaga general els carrilaires de la companyia del Nort.

El motiu és de solidaritat amb els seus companys de València, despedits a conseqüència de la vaga parcial que varen sostenir el dia 19 del mes passat.

En Dato, per çò, assegura que «aquí no passa nada». Pot-ser se refereix a la seva clepsa...

BANCA I BORSA

SANT ROC, 10
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació
i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs :
Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

FERRAN PALAU

Corresponsal del Banc de Barcelona (Sucursal 1) i del Banc Hispà Americà

Restaurant

Casanovas

Se serveixen coberts i a la carta
Habitacions amoblades pera families
Banys : Llum elèctrica

Telèfon 2-3-4-0

Rambla del Mig, 3 (Davant del Teatre Liceo)
BARCELONA

CAFÉ RESTAURANT

NUEVO RHIN

Ronda Sant Pere, 6 : Barcelona
Telèfon 295 A

Servei per coberts des de 4 pessetes
Plats triats de la carta del Restaurant

El millor, avui dia, dels de Barcelona

DISPONIBLE

Fàbrica de
Estoigs i Mostruaris
de totes classes

Josep Terraza (Abans Garí)

Plateria, 35 : BARCELONA

España Vitalicia

COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS
Metge Representant : DON ALFRED CANAL

TAULA DE SUBSIDIS

Categories	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIÓ
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medecina	Ciruj. Major	Ciruj. Menor	
1. ^a	0'60	0'95	1'50	1'50	1'00	12'50
2. ^a	1'10	1'35	3'00	3'00	2'00	25'00
3. ^a	1'60	1'85	4'00	4'00	2'50	35'00
4. ^a	2'10	2'60	5'00	5'00	3'00	40'00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes. satisfent una sobre-prima de 0'20 ptes. cada mes.

SASTRERIA I NOVITATS

DOMINGO JUBANY

Carrer de Sta. Agna, 22, 1.º
BARCELONA

Las Novedades

Clavé, 8 : Granollers

Camisería : Corbateria : Gorres : Colls i Punys : Lliga-cames
Elásticos : Roba blanca : Genres de punt

EXTENS ASSORTIT

PREU FIXE

E. Vergés Bartolí S. en C.

Articles de novitat per a senyora
Especialitat en Bruses i Brodats

Carrer d'en Fontanella, 17 : Barcelona

SASTRERIA

de

J. Sitjes Freixas

Gran assortit en trajos de llana i fil

Preus baratissims

Plaça Major, 27

Olis minerals

Majó i Planas

Carrer del Vidre, 2, pral.

BARCELONA